

Nr. 3

Sezon 1937/38

Składaj

Twoje Oszczędności

w

K. K. O.

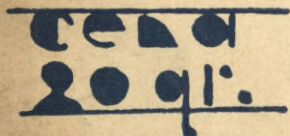
powiatu bydgoskiego

Bydgoszcz

Gdańska 10

Telef. 14-32

.....
PUPILARNA PEWNOŚĆ

Swój do swego po los do Rzannego

Bydgoszcz, Gdańska 25 — Tel. 33-32
Kolektura — Specjalny skład wyrobów tytoniowych.

Władysław Stoma
Dyrektor Teatru Miejskiego

*Wykwintne
obuwie*

Leo

Największą zbiornicą oszczędności jest

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI

MIASTA BYDGOSZCZY

w Bydgoszczy, ulica Jagiellońska nr 4.

Telefon 20-06 i 20-07.

Sztuka komediopisarska Adama Grzymały-Siedleckiego

Adam Grzymała-Siedlecki jako komediopisarz ma rozległe koligacje. Rosochate drzewo genealogiczne tego rasowego talentu sięga korzeniem zdrowym poprzez Fredrę, aż w tłuste podglebie czarnoleskie, w jędrną a jurną wesołość Rejowską. Ale z antykwariusza nie ma w Siedleckim nic. Autor „Spadkobiercy“ dostał dziedzictwem to, czego inni muszą się w pocie czoła dorabiać: on ma wrodzony ton szczeropolski i humor. Na dziewięć jego sztuk, w ciągu lat dwunastu napisanych, jedna jest tylko kostiumowa, ale i w niej „Król Jegomość“ pokazany został na popasie, więc bez dystansu historiozoficznego, bezpośrednio i z ciepłem namacalnym.

Jako komediopisarz jest Siedlecki autorem młodym, dopiero od lat kilkunastu wystawiającym swoje sztuki. Pamiętam tę sensację i rumor, gdy pierwszy raz gruchnęło po Warszawie,

Smakosze piją tylko

PIWA OKOCIMSKIE

Reprezentacja w Bydgoszczy

BROWAR BYDGOSKI

Telefon 1505.

że znakomity krytyk, wsławiony znawstwem Fredry i Wyspiańskiego, wprowadza się ze swoją „Sublokatorką“ na scenę.

Zjadłszy z teatrem w recenzjach beczkę soli attyckiej, wszedł z nim od razu w zażyłość, jako autor dramatyczny. Cieszone się też hucznie tą „Sublokatorką“, znajdując w niej — jak również w późniejszym nieco „Podatku majątkowym“ odbicie autentycznych radości i kłopotów, kreślonych tą samą ręką, która umiała łączyć wzruszenie z humorem tak samo w teatrze, jak w korespondencjach wojennych o „Cudzie Wisły“ i „Pościęgu za Budiennym“.

„Spadkobierca“ ujawnił to, co w innych sztukach Siedleckiego było mniej widoczne: dramatyczne podłoże jego komediopisarstwa.

Nie przestanę powtarzać, że teatr dopiero wtedy żyje naprawdę, gdy widzowie z aktorami znajdują się w ciągłym związku uczuciowym, gdy próg rampy świetlnej zostaje co sekunda przekroczony od strony sali, gdy publiczność się wciska — niewidzialnie, lecz odczuwalnie — między aktorów, czepia się ich napiętą uwagą, zrasta się z nimi wzruszeniem, powtarza podświadomie ich reakcje, z nimi płacze, śmieje się i żyje. Nie o czym innym marzył i Słowacki, jak o tym właśnie zrealizowanym, namacalnym współżyciu ducha zbiorowego w jednostkach, cudem sztuki do tego wspólnie przysposobionych. O tym najpożądańszym momencie, gdy wszyscy czują jak jeden (i to równocześnie!) marzy każdy autor, ale tylko piszącym dla sceny, dane bywa czasami to osiągnąć i naocznie oglądać.

„Spadkobierca“ należy właśnie do tych fenomenów, ciepłem życia łączących scenę z publicznością, która tu nieustannie wywłaszcza aktorów z sytuacji i sama na ich miejsca wchodzi. Zazwyczaj na czołowych sztukach Siedleckiego zaczyna się tak: z początku śmiechy w kątach ust, a potem już salwami wybuchy wesołości świadczą, że teraz każda jednostka rozplywa się w gromadzie spopularyzowana, czyli unarodowiona wzruszeniem. Bo trzeba pamiętać, że nie wszystkie wartościowe, a na-

Palais de Danse

Najwytworniejszy lokal rozrywkowy w Bydgoszczy.

Codziennie Dancing

z rewiowymi występami pierwszorzędnych artystów.

Bydgoszcz, ul. Marcinkowskiego 4. Tel. 21-25

wet natchnione utwory dostępują przywileju unarodowienia, czyli spopularyzowania. Zdarza się to tylko takim, w których autor pochwyił (i przez to uwiecznił) swoisty rytm zdarzeń w każdym skupisku odrębny. Bo odrębności między narodami uwydatniają się nie tyle w faktach, ile w reagowaniu na nie.

„Spadkobierca“ pod tym względem dziedziczy wielką fortunę: — fortunę sympatii. Bo tak jak w „Zemście“ zawsze oklaskują Polacy moment, kiedy Cześnik dla gościnności łamie dawną nienawiść, tak samo — jak się zdaje — zawsze będą Polacy wybuchowymi oklaskami uchwalać, że dobrze jest, gdy w „Spadkobiercy“ ojciec i syn jedną się przy śpiewie.

U Siedleckiego często bierze za serce jego plemienny rytm. W „Spadkobiercy“ na przykład mazurek o tańcu przed bitwą przewija się bez słów przez całą sztukę po kryjomu. Hasło: „nie dać się!“ — i odzew: — „a na wesoło!“ prawdziwy Polak stosuje przeciw instynktownie w każdym niebezpieczeństwie. W dziejach teatru polskiego zostanie na zawsze ten Obierzyński z Samosków przerobiony z dziedzica na farmera, ale nie na kosmopolitę. Może on po powrocie z obczyzny kaleczyć język ojczysty w ustach, ale zachowa bezwarunkowo mowę wzruszenia, jakże dobitną, gdy poda rękę ziemi pierwej, niż ludziom.

Siedlecki znakomicie wyczuwa, że historia każdego człowieka ma swój legendarny, przedhistoryczny okres. Nawet w lekkich komediach ta przeszłość jest wywoływana i zwiększa żywą wagę postaci scenicznych.

„Włamanie“ z „Panią Ministrową“, napisane w epoce trochę późniejszej, odbiły jej dynamiczność i styl polityczny, z satyrycznym oczywiście zacięciem. A znów „Maman do więzienia“ z „Ich synową“ przyprawiały widzów o zawrót głowy i kolki w boku, żywością akcji, brawurowym rozmachem dwojących się, trojących sytuacji, z ich przezabawną irracjonalnością i pełną maestrii akrobatyką.

Wszędzie zaś, — poza wybornym polem do gry zespołowej — role, ponętne dla aktorów i dla publiczności, a wśród nich takie arcyrole, jak Siekierka, ten ekonomiczny odpowiednik karmazyna Cześnika z „Zemsty“. Siekierka z duszą naprawdę anielską i z leżącym na niej (o dziwo!), jak ułał cielskiem rubasznym. Albo ta płocha „matrona“ z „Ich synowej“, zabezpieczona nieśmiertelną głupotą od starości za życia, a na scenie zaasekurowana nawet i od śmierci... Co za typ! Nie powinna schodzić ze sceny w szkole dramatycznej, razem z „nieśmiertelniejszym“ jeszcze od niej samej oficerem z „Maman do więzienia“, bo na nich, jak na Podstolinie i Birbanckim Fredry można się uczyć anatomii polskiego stylu gry.

Chcesz mieć piękny włos

używaj tylko

Orient Henna Szampon

który przez zwykłe mycie
włos modernizuje i farbuje.

Wszędzie do nabycia.

Fr. Bogacz, Bydgoszcz, Dworcowa 14

Kameralny, śmiały a zarazem powściągliwy w rysunku psychologicznym postaci „Czwarty do brydża“ daje miarę możliwości, stojących przed Siedleckim otworem na scenie.

Humanitarna wyrozumiałość, wedle której zło absolutne jest równie rzadkie, jak bezwzględne dobro, góruje jako dominanta nad wszystkim. Niezmienną za to wartość zachowują drobne ułomności i one to, akompaniując sztuce, stabilizują w niej wesołość. Pozwala to aktorom z miejsca się „rozkrochmalić“ i nawiązać od razu ciepły stosunek z publicznością, która będzie się pewno czuła jak w swoim domu na tym przedstawieniu i dozna wzruszeń artystycznych niepostrzeżenie pod chloroformem zabawy.

Siedlecki odmalował charakter Ormianina z precyzją Moliera i po molierowsku zdołał sprowokować wzruszenie wbrew woli słuchaczy, nie odwołując się nigdy wprost do serca ludzkiego i nie sentymentalizując ani przez jedną chwilę. Nowy etap zupełnej dojrzałości talentu otworzył się dla Siedleckiego z tą wyborną komedią.

Stanisław Miłaszewski.

Każdy smakosz dobrze wie

że największy wybór zawsze świeżych delikatesów
znajdzie w najstarszej i najpoważniejszej firmie

St. Zimoch

Bydgoszcz — Niedźwiedzia 7 — Telefon 16-48

Obsługa fachowa — wykonuje natychmiast zlecenia telefoniczne.

JAN GOŁĘBIEWSKI

ulica Gdańska 39, róg Sniadeckich

**Zegarki, zegary kominkowe
Wyroby ze złota i srebra
Kryształy, platery**

WŁASNE WARSZTATY REPARACYJNE.

Hanna Wańska

Stanisław Winczewski

A. MARCINIAK Sp. z o. o.

HURT Bydgoszcz, Długa 6, tel. 13-43 i 28-99 DETAL

Poleca: **Żyrandole elektr. i nowoczesne
oprawy oświetl. własnego wyrobu!**

Odbiorniki radiowe „Elektrit“, „Radio-Union“, „Kosmos“, „Telefunken“ i inne

Artykuły elektryczne i radiowe

Szkló oświetleniowe elektr. i gazowe.

Materiały techniczne.

Piosenki z operetki „Roxy i jej drużyna“

„Milej podróży“

w wykonaniu pp. Hanki Wańskiej i Mariana Wawrzkowicza.

Roxy: *Patrzysz na peron — ludzi tam rój!
Ojciec i matka, ciocia i wuj,
Chusteczki w rękach — bywajcie nam, adieu!*

Stefan: *Mama radosna — i nagle w szloch:
Wróćcie mi zdrowi, piszcicie z tych Włoch!
Owoce macie? Nie wychylajcie się!*

Roxy: *Łzy ostatnie i spojrzenia...
Dowidzenia!*

Refren:

Stefan: *Milej podróży! Jedziemy we dwoje,
w daleki, piękny świat.*

Roxy: *Milej podróży! Za oknem gwiazd roje
I wielki nieba szmat...*

Stefan: *Pociąg wciąż gwiżdże i dudni i rwie,
Słodko upaja pęd,*

Roxy: *Gdzieś tam, wciąż bliżej, a nie wie się gdzie,
Czeka nas happy end.*

Stefan: *Cóż nam granice, celnicy i strażę,
Rewizja królko trwa?*

Roxy: *Miłość jest zawsze jedynym bogactwem,
A na to nie ma cla...*

Razem: *Blask tej miłości na zawsze nam padł,
Księżyc popatrzył, z zazdrości aż zbladł,
Milej podróży! Jedziemy we dwoje
W daleki, piękny świat...*

Stefan: *Pociąg w noc pędzi, nurza się w cień,
Nie wiesz, gdzie jutro znajdzie cię dzień,*

Roxy: *I co ci jeszcze ta noc przedziwna da...*

Stefan: *Wpada przez okno pół świeża woń
Głowa przy głowie i w dłoni dłoń,
Cudowna podróż! Niech jak najdłużej trwa!*

Roxy: *A najcudniej, że w noc ciemną
Jesteś ze mną...*

Refren:

Stefan: *Milej podróży! Jedziemy we dwoje itd.*

„Black - Walk“

w wykonaniu pp. Hanki Wańskiej i Stanisława Winczewskiego.

Haczek: *Par pełne bary i tańczą pary
Najnowszy krzyk ostatnich dni,*

R. STENZEL

BYDGOSZCZ ^{Gdańska 5}
^{Dworcowa 75}

Cukiernia i Kawiarnia

poleca znane z swej jakości wyroby cukiernicze

- Od Yokohamy do Alabamy,
I od Hong-Kong do Davenporty.
- Roxy: Szaleje jazzband i grzmiał głośniki
Tym samym wciąż coctaiłem nut,
Od Kopenhagi do Tanganiki,
Od Vera-Cruz do Hollywood!
- Refren:
- Haczek: Tańczymy Black-walk,
Najnowszy szal tańczących mas,
Naraża na złamanie obu nóg
Tylko pierwszy raz,
Tańczymy Black-walk,
Murzyńskie — kannibalskie clou,
To nie trudnego — najpiern w tę lub w tę,
Po tym tam lub tu...
- Roxy: Chcesz — tańcz wokolo,
Nie chcesz — tańcz nanprost,
Chcesz — tańcz wesolo,
A nie chcesz — spuść na kwintę nos...
Tańczymy Black-walk,
Najnowszy szal tańczących mas,
- Razem: Jeżeli innych już ten obłęd wziął,
Może wziąć i nas!
- Roxy: Czy to w Londynie, czy w Radzyminie,
Dla pani istnieje tylko Black!

(Ciąg dalszy na str. 22).

Czekoladki i wyroby cukiernicze
najsmaczniejsze u **Grey'a**

Firma od 65 lat przodująca w Bydgoszczy.

SALON MÓD

POLECA

NAJNOWSZE MODELE DAMSKICH KAPELUSZY

Waleria REJENTOWICZOWA

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 9.

Klara Korowiczówna

Marian Domostawski
reżyser

Restauracja i

Hotel Gelhorn

przy Dworcu

**Tu stołuje się i mieszka
WP. dobrze i tanio!**

Proszę się przekonać!

Najnowsze modele radioodbiorników

KOSMOS - ELEKTRIT - TELEFUNKEN - UNION - IKA
oraz żyrandoli i lamp

poleca

„RADIOFON“

Bydgoszcz, ul. Gdańska 1.

Telefon 33-96.

„Walący się dom“ Morozowicz-Szczepkowskiej

„Walący się dom“ Morozowicz-Szczepkowskiej, charakterystyką środowiska „Rozbitków“ Blizińskiego — sztuki oglądanej na naszej scenie. Jeżeli jednak wierzyć autorce, to i sytuacja przedstawia się bardziej pesymistycznie i środowisko ziemiańskie od czasów Blizińskiego uległo daleko posuniętej degeneracji.

W „Rozbitkach“ na nieodwołalną zagładę skazane zostaje tylko starsze pokolenie klasy ziemiańskiej, w którym zresztą, pomijając szubrawego pieczeniara Kotwicza, tuła się jeszcze jakieś poczucie godności, jakaś uczciwość, jakiś majak rycerskiego gestu, może jakiś ostatni atom idealizmu. Młodszy, jeżeli nie od samego początku sztuki kroczą drogą rzetelności, solidności, pracy, jak Władysław czy Pola, to nawracają na nią w toku akcji, jak Maurycy, lub przynajmniej przed zapadnięciem kurtyny, jak Gabriela. Współczesny Blizińskiemu widz mógł się po przedstawieniu krzepić nadzieją, że dzielni i w gruncie rzeczy dobrzy Maurycyowie potrafią przy rozsądnych, trzeźwych Polach umiejętnie zagospodarować pieniędzmi Dzieńdzierżyńskich; że ani arystokratyczne fupy i utracjuszostwo, ani śmieszne ambicje parweniuszostwa nie stanowią dla młodego pokolenia nieuniknionego dziedzictwa.

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD KRAWIECKI

IGNACY KOWALCZYK

Umundurowanie i mody męskie

Wielki wybór materiałów stale na składzie.
Przyjmuje asygnaty Spółdzielni „KREDYT“.

Bydgoszcz, Śniadeckich 13, tel. 1844

**Najnowsze modele radioodbiorników na rok 1937-38
oraz ostatnie nowości żyrandoli i lamp nocnych**

po cenach konkurencyjnych poleca:

P. MICHAŁSKI

ZAKŁAD ELEKTRO — RADIOTECHNICZNY

Telefon 32-07 **BYDGOSZCZ** Gdańska 39

Wykonuje również wszelkiego rodzaju instalacje jak: siły, światła
radia itd., oraz naprawy w zakres wchodzące.

Nowi Czarnoskalscy Morozowicz-Szczepkowskiej nie pozwalają nam mieć żadnej otuchy. W walącym się domu Rakuskich, wśród ścian zaciekniętych wilgocią, pod przegniłym belkowaniem sufitu gnieździ się ubóstwo ducha zgola nie ewangeliczne, indolencja, defetyzm gospodarczy, prymityw kultury, której amplitudę wyznaczają Wallace i bałamuctwa teozofii, materializm w najmizerniejszej formie, wyświechtane frazesowiczostwo, moral insanity, łamanie szczęścia drugich w imię zmurszałych zasad, od których samemu uwalnia się z cyniczną łatwością, bezmiar egoizmu, a przede wszystkim i we wszystkim małość, która nie pozwala nawet na te wszystkie wady zareagować oburzeniem czy współczuciem.

Przypatrzmy się bliżej mieszkańcom walącego się domu, ostatnim reprezentantom starej szlachecko-ziemiańskiej tradycji. Oto głowa rodziny, stary Rakuski, gospodarz z przypadku urodzenia się i z prawnego dziedzictwa. Psychicznym znów dziedzictwem przeszła nań finansowa nieopatrność i szlachecki konserwatyzm, któremu wszelkie inwestycje są wstrętne. Z latami finansowa nieopatrność przeszła w skąpstwo. Rakuski sprzedaje place, a otrzymaną gotówkę dusi pod siennikiem. Przeboleć nie może, że coś tam kiedyś stracił na jakiejś państwowej pożyczce. O podniesieniu gospodarstwa mowy nie ma — „przecież tutaj rolne gospodarstwo nic nie daje“ — tym bar-

*Na dobrą kawę i wysmienite ciastka
lub najlepszej jakości potrawy i napoje
tylko do*

RESTAURACJI I CUKIERNI

BERENDT

właśc. J. Dawidowski

Bydgoszcz, Dworcowa 6, telefon 10-90.

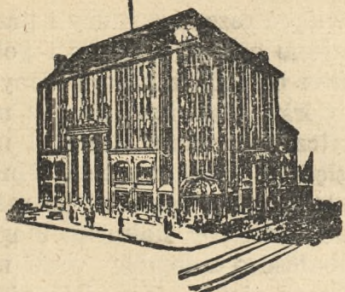
dziej o remoncie domu, w którym wilgoć rozsadza mury i przezera belki. Żyje się tym, co przyniesie ogród, kurnik i pole. Dzieci, które żyją wciąż na ojcowskim chlebie, muszą własnym przemyśleniem starać się o ubranie. Córka Ludwika, po raz nie wiadomo, który przerabia stare matczyne suknie. Rakuski nie poczuwając się do obowiązków względem dzieci, czuje się w prawie samowolnego rozrządzenia ich losem. Nie dopuścił do małżeństwa młodszej córki z oficerem — gdzieżby Rakuska mogła wyjść za syna restauratora! Ta dbałość o splendor rodu nie przeszkodzi mu jednak później samemu ożenić się z pielęgniarką, szczywaną wydrą, intrygantką, lecącą na pieniądze starucha i oczywiście plebejką nie tylko z pochodzenia, lecz z duszy.

Syn Janek pod wieloma względami przypomina ojca. Ten czterdziestoletni bęwał, nie myśląc się zajmować gospodarstwem, aby — jak powiada — ojciec kładł pieniądze do kieszeni, handluje truskawkami z dworskiego ogrodu. W ten sposób zdobywa pieniądze na eleganckie ubranie — siostra chodzi omal w lachmanach, — na brydża i kino w pobliskim mieście. Cały spryt obraca na ulowienie posażnej panny, którą sumiennie zdradza przed ślubem z wiejskimi dziewczuchami i miejskimi damami. Że posażna panna jest „plebejką“ nie przeszkadza mu wcale, choć podobnie, jak ojciec, nie mógł siostrze darować, że uczuciem obdarzyła syna restauratora. W całym tym zresztą spryciarstwie i cynizmie tkwi pewien infantylizm, który sprawi, że pozostanie on przez całe życie „Jankiem“, jak go w spisie osób nazwała autorka; nigdy nie wyrośnie na męskiego Jana.

Zestarzałą dziewczynką jest również jego siostra Ludwika; psychiczna galareta, umysłowość zmętniała od oparów balamutnej teozofii. Jej dobroć jest dobrocią ślamazarności, niedorajstwa. Ludwika potrafi się na śmierć zamartwić przy chorym ojcu, potrafi z pokorą i poświęceniem cierpieć jego grubiaństwo i bezwzględny egoizm, spędzać przy nim bezsenne noce, ale nie przedsięwzięcie najprymitywniejszych zarządzeń, któreby zapewniły choremu spokój.

Więcej niewątpliwie energii wykazała młodsza siostra Helena, która dopuściwszy do zerwania swego małżeństwa, w kilka lat po tym fakcie w spóźnionym przyplywie samodzielności wyrwała się z domu, aby wegetować w mieście na dwustuzłotowej posadce. Dzięki potężnej dozie dziedzicznego widać w tej rodzinie egoizmu, potrafi może wyprocesować na ojcu należną jej przy podziale część majątku, lecz nie wiemy, czy pomysł otwarcia przez nią biura parcelacyjnego, nie jest jednym z tych pomysłów świetnego interesu, jakie tak łatwo przychodzi wytrząsnąć bratu Jankowi. W każdym razie kapitał ten będzie zużyty wyłącznie egoistycznie, twórczej roli społecznej nie spełni żadnej.

(Ciąg dalszy na stronie 14-ej).

Jedwabie — Wełna — Konfekcja damska
Strój-Konfekcja męska

GALANTERIA - OBUWIE

Be De Te
BYDGOSKI DOM TOWAROWY

Gdańska 15 BYDGOSZCZ Tel. 3354 i 3017

" O - R - L - O - W "

Operetka w 3-ach aktach.

Bruno Granichatschena.
Muzyka

Osoby:

John Walsch, fabrykant samochodów	Marian Domosławski
Nadia Nadiahowska, tancerka	Irena - Carnero
Jolly Jefferson	Kazimierz Chrzanowski
mis. D-o-l-l-y	Henka - Wańska
Aleksander Doroszyński, mechanik	Marian Wawrzukowicz
Bileter, w teatrze " Alhambra "	Michał Tatrzański

Urzednicy Goście

Rzecz dzieje się w Ameryce.
Akt. I. i II. u Walscha. Akt. III. w teatrze " Alhambra ".

Orkiestra symfoniczna 61.p.p.wkp. Kapelmistrz: Karol Kulecki.

Reżyser: Marian Domosławski.

Kogutek
ZASTOSOWANIE:
GRYPA. PRZEZIEBIENIE
BOLE GŁOWY. ZĘBÓW i t.p.
ZADAJĄC ORYGINALNYCH PROSINKÓW ZA PAMIĘT. KOGUTKIEM!
PATRZĄCIE JAKIE PROSINKI WAM DAJĄ
GDYŻ SA JUŻ NAŚLADOWNICTWA
ORYGINALNE PROSINKI „MIGRENO-NERVO-SIN” Z KOGUTKIEM
PROSINKI „MIGRENO-NERVO-SIN” SA TEL. W TABLETKACH

reumatyczne
i artretyczne
NAJWIĘCEJ DOKUCZAJĄ PODCZAS
ZIMNA I
NIEPOGODY
MASŁO PRZECIW-
REUMATYCZNA
OSMOGEN
GASECKIEGO
PEŁN PRZECIWRHEUMATYCZNY
DO KAPIELI „OSMOGEN”
KOJA TE BOLE.

Jak Cię widzą — tak Cię piszą!
Odzież zimową czyści chemicznie i farbuje
najlepiej
BARWA właśc. S. Kalamajski
Gdańska 27 BYDGOSZCZ Gdańska 27

Restauracja
Telefon 18-14

Prima

Bydgoszcz
Gdańska 71

**Wytworny lokal nocny
- Orkiestra salonowa -**

Otwarty do rana.

Niskie ceny.

Jedynym człowiekiem, który może sympatię pozyskać jest szwagier Rakuskiego, Barski. Uczony, mieszkający od dawna w Paryżu, zerwał właściwie wszystkie związki z sferą, z której pochodzi i ziemią, na której się narodził. Przyjechał, aby dać ostateczny formalny wyraz temu zerwaniu — sprzedać posiadany w sąsiedztwie Rakuskiego folwark. Barski, znający stosunki na zachodzie Europy, dostrzegający z łatwością różnicę między kulturalnym i ekonomicznym stanem wsi polskiej a francuskiej, czy niemieckiej, obcy chciwej spekulacji swych kuzynów, wywiódłszy teoretycznie, że ziemia powinna iść we właściwe ręce tych, którzy będą na niej pracować, postanawia rozparcelować swój folwark między chłopów.

Wszyscy więc przedstawiciele klasy ziemiańskiej opuszczają ziemię, na której pracować nie umieją. Ich dalsze losy mało nas obchodzą. Z wyjątkiem Barskiego, który jak powiedzieliśmy, stoi poza całą tą sferą, nie wniosą oni żadnych wartości w życie i nie nabędą żadnych. Bardziej interesującym byłby problem, czego dokonają, ci którzy na tę ziemię przyjdą. Oczywiście nie mieszczuchy, które sobie na gruntach Rakuskich postawią weekendowe domki, lecz chłopci, między których rozparceluje swój folwark Barski.

Byłoby zbyt pesymistycznym upatrywać przedstawiciela tych chłopów w fornalu Wawrzyńcu. Wolimy przypuszczać, że jego społeczny egoizm i złodziejskie tendencje, to wpływ „kultury“ dworskiej. Nie sądzimy, by autorka przez postać Wawrzyńca chciała nam nakreślić przyszłość chłopską równie ciemną, jak ziemiańską aktualność. Stosunek autorki do problemu społecznego i ekonomicznego nie jest właściwie ani optymistyczny, ani pesymistyczny. Wyczerpuje się w dramatycznej charakterystyce pewnej sfery społecznej. Wylaniające się stąd zagadnienie czeka teoretycznego czy praktycznego rozwiązania, skłania do dyskusji czy poczynañ, ale to musi dziać się już poza ramami teatru.

Stefan Essmanowski.

NAJBLIŻSZE PREMIERY:

W dziale dramatu

Maria Morozowicz-Szczepkowska

Walący się dom

Sztuka w 3 aktach

w dalszym planie

Lato w Nohant

J. Iwaszkiewicza

oraz najnowsza komedia R. Niewiarowicza (tytuł
jeszcze nie ustalony)

W dziale muzycznym

1. J. Gilberta

Dama w gronostajach

2. Dostala

Clivia

3. J. Straussa

Tysiąc nocy i jedna

NAJMODNIEJSZY

NAJWYTWORNIEJSZY

Lokal rozrywkowy **„CARIOCA”**

Bydgoszcz, ulica Pomorska nr 19 — telefon 29-33.

Codziennie od godziny **21,00** dancing połączony z programem artystycznym, przy udziale pierwszorzędnych sił.

Bufet zaopatrzony w trunki krajowe i zagraniczne oraz dobrze pielęgnowane wina.

Krakowskie Towarzystwo Ubezpieczeń

„FLORJANKA”

Spółka Akcyjna w Krakowie

Agencja w Bydgoszczy — O. Jende
Jagiellońska 4 — Telefon 33-65

Przyjmuje ubezpieczenia

w następujących działach:

Od pożaru, pioruna i eksplozji —
od gradobicia — od kradzieży
z włamaniem i rabunku — od
następstw wypadków — od
odpowiedzialności cywilnej
i samochodów od szkód.

„Podbipięta“

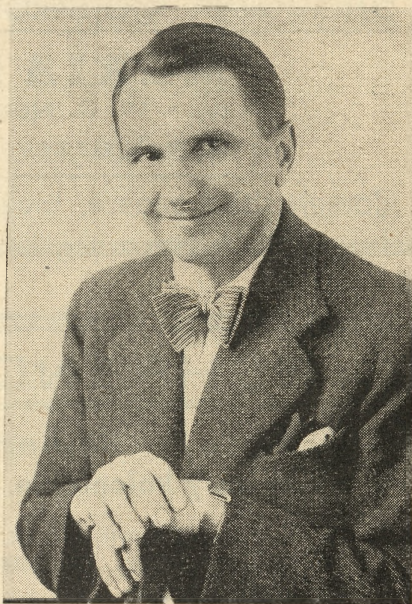
Po teatrze jeszcze na godzinę na dobre zakąski
i dobrze pielęgnowane napoje
do Restauracji „Podbipięta“

zaprasza **Leonard Rose**

Lokal otwarty do rana. **Bydgoszcz, Gdańska 19, tel. 34-65**

Soboltówna-Wojnar

Michał Czatzański

Nowo otwarty skład obuwia

Joanna Lampkowska

BYDGOSZCZ, ul. MAGDZIŃSKIEGO 2
(dawniej ul. Kościelna) – nar. ul. Jana Kazimierza

O B U W I E

wszelkiego rodzaju po cenach specjalnie obniżonych.

HOTEL I RESTAURACJA
Gastronomia

właśc. *K. Katorski*

Tel. 3340

Tel. 3841

Magazyn Gorsetów

MARIA KASPROWICZ

dawn. W. G. Neumann

Bydgoszcz, ul. Gdańska nr 27.

Gorsety, biustonosze, bielizna. — Gorsety na miarę.

C. BEHREND & Co.

BYDGOSZCZ

Kawa — Herbata — Kakao.
Towary kolonialne. Wina-Likiery.

Bezpośredni import z krajów produkujących. Hurtowa palarnia kawy
i pakownia herbaty. Generalne zastępstwo firmy „Kosma“ T. A. Gdańsk.

Gdańska 23. Telefon 33-23

MARIA HIRSZ-LANGEROWA

TEL. 10-96

BYDGOSZCZ

GDAŃSKA 33

Wykwintna galanteria męska

Polecamy również bogato zaopatrzone działy:

Pończochy damskie, rękawiczki, ostatnie modele torebek

Dywany - Chodniki - Firany

poleca w wielkim wyborze po cenach najniższych

„DEKORA“

GDAŃSKA 22. TELEFON 32-26

Zał. 1843 r.

Zał. 1843 r.

C. Siebert

właśc. W. Jarinowa

BYDGOSZCZ

ul. Gdańska 1-3

Telefon nr 12-26

najstarszy magazyn na miejscu

poleca:

Bieliznę damską i męską,
trykotaże, artykuły dziecięce
i towary galanteryjne

Książki szkolne do wszystkich szkół

Mapy i atlasy dla uczniów, mapy ściennie klasowe i globusy, wszelkie przybory szkolne (zeszyty, bruliony, bloki, farbki), wszelkie artykuły biurowe

polecają

Księgarnie i **Stanisława Jankowskiego**
składy papieru

BYDGOSZCZ

Centrala

Filia

Filia

Gdańska 51, tel. 33-67

Długa 76

Wełniany Rynek 6

Dostawy do biur i szkół. Odsprzedawcom udzielam od wszystkich art. piśmiennych rabat hurtowy.

JERZY KARLIŃSKI

BYDGOSZCZ, Plac Wolności 1

poleca

Włóczki - Wełny

„Trójkąt w kole“

» **LUKULLUS** «

poleca swe

smaczne i odżywcze

czekolady, cukry i kakao.

Filie i reprezentacje w wszystkich większych miastach Polski.

**BŁAWATY-JEDWABIE
FIRANY**

Czesław

Borys

PLAC TEATRALNY 4

Tel. 37-08 i 31-34

ADAM MIKOŁAJSKI

Zakład Krawiecki

Wykwintnej Garderoby damskiej i męskiej
oraz poszycia futer

Obfity wybór materiałów krajowych
i zagranicznych stale na składzie

BYDGOSZCZ, Pomorska 7

Tel. 1444

(w pobliżu Gdańskiej i Dworcowej)

Tel. 1444

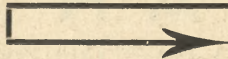

Jan Leśniowski

Stefan Drewicz

Po teatrze do

K. Szymańskiego

bo tylko tam smaczne potrawy
i dobrze pielęgnowane napoje.

Restauracja **Dworcowa 24** Śniadalnia

narożnik Gamma

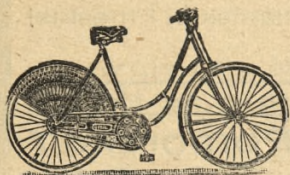
OBIADY — KOLACJE — ŚNIADANIA

LOKAL TOWARZYSKI

A. Wasielewski

BYDGOSZCZ

Dworcowa nr 41,
tel. 1047

„Polonia“

Rowery - Wózki dziecięce - Maszyny do szycia
Wielki wybór. Niskie ceny.

Haczek: *Bo Black jedynie poprawi linie,
Od bujnych kształtów będzie strzegł.
Poza tym zbliża tańczące pary,
Ułatwia kontakt dusz i ciał,
Więc od Grajdolka aż w głąb Sahary
To dziś najpowszechniejszy szal.*

Refren:

Razem: *Tańczymy Black-walk itd.*

„Panienska musi w skromności trwać“

w wykonaniu p. Hanka Wańskiej.

Roxy: *Panienska musi w skromności trwać,
Panienska chodzi o ósmej spać,
Na bal z nią idzie jej starszy brat,
Tak jak za dawnych dobrych lat.
Z szydelkiem spędza całutkie dni,
Pullover robi, o miłym śni,
Nic dla niej dancing, nic dla niej flirt,
Dla niej szydelko, książka, mirt...
To zawsze dobry skutek ma:
Półsłupek, oczko, słupki dwa,
Chłopaczek przyjdzie, spojrzysz i już wie —
Ta pilna jest za dwie!*

E
L
E
G
A
N
C
J
A

T
A
N
I
O
Ś
Ć

T
R
W
A
Ł
O
Ś
Ć

3 FILARY

pończoszek i skarpetek

„NEGRITA“

Adolf Kepsz, Spółka Akcyjna
Łódź, ulica Sienkiewicza nr 65.

Półstupek, oczko, słupki dwa,
 Robótka miga że aż ha!
 Skromniutka minka, zręczność matych rąk,
 I już chłopaczek wsiąkł!
 Skończyłaś szalik swój,
 Zrób jeszcze choćby pięć,
 Gotowy szalik spruj
 I znów szydelkiem kręć...
 To zawsze dobry skutek ma:
 Półstupek, oczko słupki dwa,
 Chłopaczek przyszedł, spojrzął, padł u stóp,
 I po miesiącu — ślub!

Minęła moda na sport i bar,
 Niewinna skromność znów ma swój czar,
 Znów rączki w małdrzyk i buzia w ciup,
 I żeby tylko prędzej ślub!
 Chociaż przyjemniej być la garçonne,
 Bądź białą lilią, bo tak chce on,
 Znów rączki w małdrzyk i buzia w ciup,
 I znów szydelkiem wełnę skub...

To zawsze dobry skutek ma: itd.

„Kobiety lubią mundur“

w wykonaniu pp. Klary Korowiczówny i Stanisława Winczewskiego

Ilka: *Kobiety lubią mundur i rób co chcesz,
 Ułani w wielkiej cenie, huzarzy też.
 Ty także jako strażak uniform masz,*

Original Rekord
 Rower najwyższej jakości
 Łwały
 elegancki
 o lekkim biegu
 Sprzedaż hurtowa: Hurt Rowerów Willy Fahr, Bydgoszcz
 > Do nabycia w składach branżowych. <

A. Nozdrzykowski

BYDGOSZCZ, UL. MOSTOWA 6 - TEL. 3192

*Największy speci. magazyn
galanterii męskiej - kapeluszy i płaszczy*

poleca stale **nowości** w niezrównanym
wyborze i po najniższych cenach.

*A moją pasją właśnie jest ogniowa straż.
Tylko straż, górą straż, wivat straż!*

*Mnie może zdobyć taki chwyt,
Co z ogniem będzie za pan brat,
I ognia będzie miał za dwóch,
No, jednym słowem — zuch!
Niech ma na głowie złoty kask,
I żeby z kasku bił aż blask,
I żeby trąbką piękną grał!
Serduszek płonie — już go masz,
Z ochotą pełni straż...*

Haczek: *Przyjeżdżam, trąbię tra-ta-ta,
I gaszę raz i dwa!*

Ilka: *Mnie może zdobyć taki chwyt,
Co z ogniem będzie za pan brat,
I ognia będzie miał za dwóch,*

Razem: *No, jednym słowem — zuch!*

Ilka: *Najprzystojniejszy lotnik felerek ma:
Dosiądzie samolotu — i frrr... i pa!*

Haczek: *Marynarz do niczego — ponury typ:
Za mało w życiu kobiet znał, za dużo ryb.*

Ilka: *Tylko straż, górą straż, wivat straż!*

Razem: *Mnie (ją) może zdobyć taki chwyt itd.*

Cukiernia - Kawiarnia

CAFÉ-DUBO

właściciel: JÓZEF TYBOROWICZ

Gdańska 22, telefon 23-70

Pierwszorzędny lokal towarzyski

Poleca ciastka i kawę dla najwybredniejszych smakoszy.

J. J. GOERDEL

1811 125 1936

właśc. EDMUND MATECKI
Bydgoszcz - Długa 10 - Tel. 3014

Najstarszy Hurtowy Handel Win i Spirytualii

Specjalność: **WINA WĘGIERSKIE**

Winiarnia - Probiernia

ZAPRZYSIĘŻONY DOSTAWCA WIN MSZALNYCH.

FABRYKA:

LIKIERU, KONIAKU, RUMU, ARAKU.

Własne składy wolno-cłowe.

NAJWIĘKSZY DOM DELIKATESÓW

BENON JAGŁA

BYDGOSZCZ, PLAC TEATRALNY, TEL. 14-62

Poleca największy wybór:

delikatesów, win i wódek krajowych i zagranicznych.
Drób - dziczyzna.

Pierwszorzędny Zakład Fryzjerski

DLA PAŃ I PANÓW
Trwała i wodna ondulacja

ROMANFORMANOWSKI

Mostowa 12, tel. 38-56

Wielki wybór kosmetyków i perfumerii

„Eau de Lavande“

jest niedościgniona

do nabycia tylko

w DROGERII POD „ŁABĘDZIEM“

Bydgoszcz, ulica Gdańska nr 5.

Telefon 38-29.

Zakłady Przemysłowe Romana Żurowskiego

„Leszczków”

Bydgoszcz, Gdańska 20a, telefon 29-19.

Zapraszamy uprzejmie JWP. do łaskawego obejrzenia wytwornych samodziół wyrabianych na wzór angielski, w oryginalnych barwach i deseniach.

Doskonale na płaszcze, ubrania, kostiumy, zarówno dla Pań jak i dla Panów.

Bielskie Wyroby Sukienne

Podszewki krawieckie poleca

Stanisław Ziętak

Bydgoszcz, ul. Dworcowa 9, I. piętro, Tel. 28-57.

Przyjmujemy asygnaty Spółdzielni „Kredyt”.

Grajcie

wszyscy w obywatelskiej kolekturze

KAPTURKIEWICZA

Sp. z o. o.

PLAC TEATRALNY

TELEFON 30-63.

Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. Bydgoszcz, ul. Poznańska 12-14.